

DOMONKOS TARTOMÁNYFŐNÖKI KÖSZÖNTŐ

A Prédikátorok Rendjének alapítójára, Szent Domonkosra alapvető benyomást tett az az utazás, amelyet még mint osmai kanonok, püspökét, Diegót elkísérve tett Kasztiliából Skandináviába a 13. század legelső éveiben. Két olyan élményt is szerzett, amely saját maga és az általa később megalapított szerzetesrend számára meghatározónak bizonyult. Az egyik az Európában terjedő mindenfajta szellemi áramlatokkal való találkozás, amelyekben meglátta a kereszténységre leselkedő veszélyt, a másik pedig a barbár kunokkal való (személyes vagy csak hírből történő) találkozás, amelyben ugyanúgy látott kihívást a Krisztus hitére való megnyerésükre, mint veszélyt az európai kultúrára.

Valóban, a Domonkos Rend kezdeteinek eseményei bizonyítják, mennyire áthatotta az alapítót az a vágy, hogy ezekre a kihívásokra válaszoljon. Önmaga, élete végéig, mindig a kunok közé akart menni, ami nem adatott meg neki, mert a Rend alapítása után néhány évvel meghalt, ugyanakkor az első testvéreket mind egyetemi városokba küldte, hogy a szellemi élet közepébe kerüljenek, s ezen keresztül evangelizáljanak.

Az 1221-es általános káptalan további konkrét lépéseket tett e két irány megerősítésére, s többek között olyan európai vidékeken alapított új tartományokat, amelyeket bátran nevezhetünk a kereszténység határvidékeinek: Lengyelországban, Magyarországon, Skandináviában. Így az a szándék, hogy a kunokat megtérítse, nemcsak Szent Domonkos, hanem az első domonkos nemzedékek számára is alapvető fontosságú maradt, s a Magyarországra érkező, illetve itt belépő szerzetesek is elsődleges feladatként kezelték a kun missziót.

A kunok és a domonkosok kapcsolata tehát egyáltalán nem véletlenszerű, s ennek hatása nem is korlátozódik a szó szoros értelmében vett kun misszióra. Szerzetesrendünk lelkiisége a mai napig őrzi a „határvidék” fogalmát, természetesen nemcsak földrajzi-politikai, hanem szellemi, kulturális értelemben is. Szent Domonkos óta megmaradt a domonkosokban az az izgalom, amelyet a keresztény hit és bármilyen emberi valóság találkozásából eredő feszültség kelt, legyen az a tudomány, a művészet, az erkölcs vagy a világnézet területén. Ez arra készítet bennünket, hogy mind a hit, mind az emberi valóságok komoly tanulmányozása után a hit oldaláról párbeszédre lépjünk ezekkel az emberi valóságokkal, abban a meggyőződésben, hogy a krisztusi hitnek minden emberi helyzet számára van mondanivalója és ereje. Így a domonkosok gyakran járnak mezsgyén, s fontos számukra annak az emberi alkatnak a kialakítása, amelyre szükség van a „határvidékek” bejárásához. Ezért is különösen izgalmas az a történelmi kutatás, amely a domonkosok és a kunok kapcsolatát vizsgálja, hiszen a levont következtetések adalékokkal szolgálnak nemcsak ismereteink, hanem domonkos identitásunk építése számára is.

fr. Barna Ferenc Máté O. P.

általános vikárius

Szent Domonkos Rend Magyar Tartományfőnökség